

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/210/2017
Identifikačné číslo spisu:	8605206076
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8605206076.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. R., bývajúcej vo G., zastúpenej JUDr. Dušanom Maruščákom, advokátom, so sídlom v Stropkove, Hrnčiarska 1619/42, proti žalovanému N. R., bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. Jozefom Jaroščákom ml., advokátom so sídlom v Bardejove, Radničné námestie 3 3, o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2 C 245/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. júna 2015 sp. zn. 9 Co 56/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove z 24. júna 2015 sp. zn. 9 Co 56/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. apríla 2014 č. k. 2 C 245/2005-388 z vecí, ktoré mali žalobkyňa a žalovaný v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov prikázal do vlastníctva žalobkyne nehnuteľnosti: trojizbový byt č. X vo vchode č. X na X. poschodí H. s. č. XXX na ulici Q. postavený na pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 550, vrátane spoluvlastníckeho podielu 7259/293526 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytovej jednotky a spoluvlastníckeho podielu 7259/293526 na pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 550 tak, ako sú tieto uvedené na LV č. XXXX, kat. úz. G., obec G., okres G. na účastníkov pod B22 v podiele 1/1, podľa znaleckého posudku znalca Ing. Jozefa Chanasa č. 02/2009 zo dňa 20. mája 2009 vo všeobecnej cene 26 800 eur. Do vlastníctva žalovaného prikázal hnuť veci: plyšový koberec 3,5 m x 2 m v zostatkovej hodnote 7 eur, váľanda dvojlôžková rozťahovacia s hnedým umelým plyšom v zostatkovej hodnote 8 eur, 2 ks prútené kreslá v zostatkovej hodnote 2 5 eur, dvojžiarovkový luster v zostatkovej hodnote 3 eurá, rádiomagnetofón v zostatkovej hodnote 10 eur, garníza v zostatkovej hodnote 2 eurá, záclona s hnedým závesom v zostatkovej hodnote 2 eurá, plyšový koberec červený 3 m x 2 m v zostatkovej hodnote 6 eur, kuchynský stôl so 4 stoličkami v zostatkovej hodnote 200 eur, garníza s bielou záclonou v zostatkovej hodnote 5 eur, stropné svietidlo - lampa v zostatkovej hodnote 5 eur, chladnička v zostatkovej hodnote 60 eur, mikrovlnná rúra v zostatkovej hodnote 40 eur, automatická práčka v zostatkovej hodnote 70 eur, drevená vešiaková stena v zostatkovej hodnote 6 eur, zrkadlo hnedej farby v

zostatkovej hodnote 4 eurá, koberec 1,7 m x 2,5 m zelený plyš v zostatkovej hodnote 3,50 eura, kobereček 1 m x 1,2 m svetlozelenej farby v zostatkovej hodnote 1 euro, vešiaková stena bielo - zelenej farby v zostatkovej hodnote 9 eur, koberec 3 m x 4 m bordovo - hnedý plyš v zostatkovej hodnote 12 eur, obývacia stena Antik s konferenčným stolíkom v zostatkovej hodnote 260 eur, sedacia gaučová súprava zelenej farby 3+2 v zostatkovej hodnote 120 eur, televízor Tesla 458 farebný v zostatkovej hodnote 20 eur, nočná lampa so žltým vekom v zostatkovej hodnote 4 eurá, starožitné zrkadlo v zostatkovej hodnote 16 eur, luster v zostatkovej hodnote 7,50 eura, obraz krajinky s potôčikom v zostatkovej hodnote 6,50 eura, garníza s bielou záclonou - štrikovanou a závesom maslovej farby v zostatkovej hodnote 7 eur, polievková súprava v zostatkovej hodnote 8 eur, sada pohárov napoleon v zostatkovej hodnote 6 eur, kávová súprava v zostatkovej hodnote 8 eur, vyšívané prestieranie v zostatkovej hodnote 4 eurá, spáľňa bielej farby v zostatkovej hodnote 160 eur, nočné stolíky 2 ks v zostatkovej hodnote 8 eur, kozmetický stolík so zrkadlom v zostatkovej hodnote 6 eur, vstavaná skriňa 2 ks v zostatkovej hodnote 40 eur, garníza so záclonou bielej farby v zostatkovej hodnote 6,50 eur, luster v zostatkovej hodnote 5,50 eur, obraz s motívom svätých v zostatkovej hodnote 10 eur, koberec 3,5 m x 3,5 m v zostatkovej hodnote 9 eur, paplóny 2 ks v zostatkovej hodnote 15 eur, televízor Elektrón - farebný v zostatkovej hodnote 2 eurá, posteľné prestieranie v zostatkovej hodnote 1 euro, spolu v zostatkovej hodnote 1 208,50 eur; investície do nehnuteľnosti: rodinného domu s. č. XX v obci D., postaveného na pozemku parcela registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 209, so všetkým jeho faktickým a právnym príslušenstvom a súčasťami, vrátane pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 209, zastavané plochy a nádvorie vo výmere 967 m², ako sú tieto vedené na LV č. XX kat. úz. D., obec D., okres H. a v súčasnosti zapísané ako výlučné vlastníctvo žalovaného, podľa znaleckého posudku znalca Ing. Jozefa Chanasa č. 04/2009 zo dňa 6. júna 2009 vo všeobecnej cene 31 800 eur; nehnuteľnosti: garáž v radovej zástavbe s. č. XXXX, postavená na pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 80/5, so všetkými jej faktickým a právnym príslušenstvom a súčasťami, vrátane pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 80/5, ostatné plochy vo výmere 20 m² tak, ako sú tieto vedené na LV č. XXXX, kat. úz. G., okres G., podľa znaleckého posudku znalca Ing. Jozefa Chanasa č. 07/2009 zo dňa 20. mája 2009 vo všeobecnej cene 3 200 eur; rodinný dom s. č. XX v obci D., postavený na pozemku parcela registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 211, so všetkým jeho faktickým a právnym príslušenstvom a súčasťami, vrátane pozemkov parciel registra „C“, evidovaných na katastrálnej mape pod KN č. 210, záhrady vo výmere 803 m² a pod KN č. 211, zastavané plochy a nádvorie vo výmere 604 m², ako sú tieto vedené na LV č. XXX, kat. úz. D., obec D., okres H., podľa znaleckého posudku Ing. Jozefa Chanasa č. 03/2009 zo dňa 28. mája 2009 vo všeobecnej cene 3 540 eur. Ďalej rozhodol, že žalovaný nie je povinný zaplatiť žalobkyni na vyrovnanie jej podielu žiadnu sumu; žalobkyni nepriznal náhradu trov konania a žalovaný nemá právo na ich náhradu; predposledným výrokom uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v sume 409 eur na účet tunajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Posledným výrokom uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 998 eur na účet tunajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Po právnej stránke aplikoval § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1 a 3, § 150 Občianskeho zákonníka a § 153 ods. 1 O.s.p. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo účastníkov bolo uzavreté dňa 30. júla 1983 a bolo rozvedené rozsudkom zo dňa 12. júna 2002 č. k. 8 C 497/2001-27, ktorý nadobudol právoplatnosť 20. augusta 2003. V súvislosti so všeobecnou cenou nehnuteľností a investíciami do nehnuteľností patriacimi do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) vychádzal zo znaleckých posudkov znalca Ing. Jozefa Chanasa č. 02/2009 zo dňa 20. mája 2009, č. 03/2009 zo dňa 28. mája 2009, č. 04/2009 zo dňa 6. júna 2009, č. 07/2009 zo dňa 20. mája 2009, ktorých výšku účastníci nespochybnili. Hnuteľné veci neboli medzi účastníkmi sporné, pretože zostatkovú hodnotu hnuteľných vecí vyčíslil žalovaný podaním zo dňa 29. januára 2010 a žalobkyňa s ňou súhlasila. Ku dňu zániku manželstva 20. augusta 2003 neexistovala žiadna pôžička. Konštatoval, že nehnuteľnosti citované vo výrokovej časti rozhodnutia vrátane spoluvlastníckeho podielu patria do BSM, pretože boli nadobudnuté za trvania manželstva. Dospel k záveru, že stavba garáže bola postavená za trvania manželstva, pričom z hľadiska posúdenia vlastníctva tejto stavby nie je právne významné, z akého materiálu bola stavba postavená, teda či išlo o materiál, ktorý sa zvýšil zo stavby domu súpisné číslo XX. Mal za preukázané, že investície do rodinného domu s. č. 32 boli vykonávané zo spoločných prostriedkov účastníkov. Hodnota všetkých vecí v BSM,

vrátane investícií do nehnuteľností predstavuje 66 548,50 eur. Uviedol, že každý účastník by mal teda obdržať majetok v hodnote jednej polovice uvedenej sumy, t. j. 33 274,25 eur, pretože pri vysporiadavaní BSM sa vychádza zo zásady rovnosti podielov. Žalobkyni boli prikázané veci v hodnote 26 800 eur a žalovanému v hodnote 39 478,50 eur, ale žalovaného nezaviazal na zaplatenie sumy 6 474,25 eur vyrovnacieho podielu žalobkyni vzhľadom ku skutočnostiam zistených výsluchom svedkov V. Z., I. R., Q. Y., N. H., N. V. a N. N.. Títo sa podieľali na stavbe prístavby a nadstavby rodinného domu súpisné číslo 32 a vyplácala ich matka žalovaného. Vychádzať zo zásady rovnosti podielov by bolo v danom prípade v rozpore s dobrými mravmi. O trovách konania rozhodol podľa § 150 ods. 1 O.s.p. O trovách konania štátu v sume 818 eur ako odmeny znalcovi z rozpočtových prostriedkov súdu rozhodol podľa § 148 ods. 1 v spojení s § 138 ods. 1 O.s.p. Žalovaný bol oslobodený od poplatkov, preto žalobkyňa zaviazal na zaplatenie štátu 1/2 náhrady trov konania v sume 409 eur. O súdnom poplatku rozhodol okresný súd podľa položky 6 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., predstavuje sumu 1 996 eur. Vzhľadom k oslobodeniu žalovaného od platenia poplatkov žalobkyňa bola okresným súdom zaviazaná na zaplatenie jednej polovice poplatku v sume 998 eur na účet tamojšieho súdu.

Na odvolanie žalobkyne aj žalovaného Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 24. júna 2015 sp. zn. 9 Co 56/2014 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že z vecí, ktoré mali žalobkyňa a žalovaný v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov pripadá do výlučného vlastníctva žalobkyne nehnuteľnosti: trojizbový byt č. X vo vchode č. X na X. poschodí H. s. č. XXX na ulici Q. postavený na pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 550, vrátane spoluvlastníckeho podielu 7259/293526 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytovej jednotky a spoluvlastníckeho podielu 7259/293526 na pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 550 tak, ako sú tieto uvedené na LV č. XXXX, kat. úz. G., obec G., okres G. na účastníkov pod B22 v podiele 1/1, podľa znaleckého posudku znalca Ing. Jozefa Chanasa č. 02/2009 zo dňa 20. mája 2009 vo všeobecnej cene 26 800 eur; hnutelné veci: plyšový koberec 3,5 m x 2 m v zostatkovej hodnote 7 eur, váľanda dvojľôžková rozťahovacia s hnedým umelým plyšom v zostatkovej hodnote 8 eur, 2 ks prútené kreslá v zostatkovej hodnote 25 eur, dvojžiarovkový luster v zostatkovej hodnote 3 eurá, rádiomagnetofón v zostatkovej hodnote 10 eur, garníza v zostatkovej hodnote 2 eurá, záclona s hnedým závesom v zostatkovej hodnote 2 eurá, plyšový koberec červený 3 m x 2 m v zostatkovej hodnote 6 eur, kuchynský stôl so 4 stoličkami v zostatkovej hodnote 200 eur, garníza s bielou záclonou v zostatkovej hodnote 5 eur, stropné svetidlo - lampa v zostatkovej hodnote 5 eur, chladnička v zostatkovej hodnote 60 eur, mikrovlnná rúra v zostatkovej hodnote 40 eur, automatická práčka v zostatkovej hodnote 70 eur, drevená vešiaková stena v zostatkovej hodnote 6 eur, zrkadlo hnedej farby v zostatkovej hodnote 4 eurá, koberec 1,7 m x 2,5 m zelený plyš v zostatkovej hodnote 3,50 eura, koberček 1 m x 1,2 m svetlozelenej farby v zostatkovej hodnote 1 euro, vešiaková stena bielo - zelenej farby v zostatkovej hodnote 9 eur, koberec 3 m x 4 m bordovo - hnedý plyš v zostatkovej hodnote 12 eur, obývacia stena Antik s konferenčným stolíkom v zostatkovej hodnote 260 eur, sedacia gaučová súprava zelenej farby 3+2 v zostatkovej hodnote 120 eur, televízor Tesla 458 farebný v zostatkovej hodnote 20 eur, nočná lampa so žltým vekom v zostatkovej hodnote 4 eurá, starožitné zrkadlo v zostatkovej hodnote 16 eur, luster v zostatkovej hodnote 7,50 eura, obraz krajinky s potôčikom v zostatkovej hodnote 6,50 eura, garníza s bielou záclonou - štrikovanou a závesom maslovej farby v zostatkovej hodnote 7 eur, polievková súprava v zostatkovej hodnote 8 eur, sada pohárov napoleon v zostatkovej hodnote 6 eur, kávová súprava v zostatkovej hodnote 8 eur, vyšívané prestieranie v zostatkovej hodnote 4 eurá, spáľňa bielej farby v zostatkovej hodnote 160 eur, nočné stolíky 2 ks v zostatkovej hodnote 8 eur, kozmetický stolík so zrkadlom v zostatkovej hodnote 6 eur, vstavaná skriňa 2 ks v zostatkovej hodnote 40 eur, garníza s o záclonou bielej farby v zostatkovej hodnote 6,50 eur, luster v zostatkovej hodnote 5,50 eur, obraz s motívom svätých v zostatkovej hodnote 10 eur, koberec 3,5 m x 3,5 m v zostatkovej hodnote 9 eur, paplóny 2 ks v zostatkovej hodnote 15 eur, televízor Elektrón - farebný v zostatkovej hodnote 2 eurá, posteľné prestieranie v zostatkovej hodnote 1 euro, spolu v zostatkovej hodnote 1 208,50 eur; do výlučného vlastníctva žalovaného nehnuteľnosti: garáž v radovej zástavbe s. č. XXXX, postavená na pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 80/5, so všetkými jej faktickým a právnym príslušenstvom a súčasťami, vrátane pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 80/5,

ostatné plochy vo výmere 20 m² tak, ako sú tieto vedené na LV č. XXXX, kat. úz. G., okres G., podľa znaleckého posudku znalca Ing. Jozefa Chanasa č. 07/2009 zo dňa 20. mája 2009 vo všeobecnej cene 3 200 eur; rodinný dom s. č. XX v obci D., postavený na pozemku parcela registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod KN č. 211, so všetkým jeho faktickým a právnym príslušenstvom a súčasťami, vrátane pozemkov parciel registra „C“, evidovaných na katastrálnej mape pod KN č. 210, záhrady vo výmere 803 m² a pod KN č. 211, zastavané plochy a nádvoria vo výmere 604 m², ako sú tieto vedené na LV č. XXX, kat. úz. D., obec D., okres H., podľa znaleckého posudku Ing. Jozefa Chanasa č. 03/2009 zo dňa 28. mája 2009 vo všeobecnej cene 3 540 eur. Zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanému na úplné majetkové vyrovnanie sumu 1 208,50 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalej uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 521 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Súčasne zaviazal žalobkyňu zaplatiť štátu na účet súdu prvej inštancie náhradu preddavkovaných trov konania v sume 409 eur, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Predposledným výrokom uviedol, že štát nemá nárok na náhradu preddavkovaných trov konania v rozsahu 409 eur. Záverom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení krajský súd uviedol, že súčasť vyporiadavaného bezpodielového majetku účastníkov tvorí len byt č. X (26 800 eur), hnuťelné veci (1 208,50 eur), garáž (3 200 eur) a dom č. XX (3 540 eur), spolu 34 748,50 eur. Hodnota tohto majetku má vplyv aj na výpočet súdneho poplatku, ako aj náhrady trov právneho zastúpenia. Zo znalcom konštatovaných investícií do domu súpisné číslo XX v rozsahu 31 800 eur pripadá na podiel hradený matkou žalovaného suma 12 948,50 eur a na náklady vynaložené zo spoločného majetku účastníkov suma 18 851,50 eur. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že hnuťelné veci po rozvoze manželstva majú byť v rámci vysporiadania prikázané tomu z bývalých manželov, ktorý tieto veci fakticky mal vo svojom užívaní v čase manželstva, preto zmenil rozsudok okresného súdu a hnuťelné veci prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že nedošlo k rozšíreniu výšky vyporiadavaného spoluvlastníctva v súvislosti s poistnou udalosťou - vytopením bytu susedmi, keďže podľa poisťovne nebolo poskytnuté žiadne poistné plnenie. Prikázaním domu súpisné číslo XX a garáže do výlučného vlastníctva žalovaného došlo aspoň k čiastočnému vyrovnaniu nepomeru medzi hodnotami získanými v rámci vysporiadania tým-ktorým z účastníkov. Uviedol, že žalobkyni v rámci vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva pripadol byt č. 3 v hodnote 26 800 eur a hnuťelné veci v hodnote 1 208,50 eur; žalovaný nadobudol hodnotu k domu číslo súpisné XX - 3 540 eur a hodnotu garáže 3 200 eur, spolu 6 740 eur. Keďže žalobkyňa nadobudla hodnotu 28 008,50 eur a žalovaný hodnotu 25 591,50 eur, je žalobkyňa povinná za účelom vzájomného vyrovnania vyplatiť žalovanému 1 208,50 eur. Na rozdiel od súdu prvej inštancie nepovažoval za správne započítať do hodnoty vyporiadavaného majetku tvoriaci základ pre výpočet súdneho poplatku aj investície účastníkov do oddeleného majetku žalovaného (domu súpisné číslo 32), preto základ pre výpočet súdneho poplatku tvorí suma 34 748,50 eur. Súdny poplatok vypočítaný z tejto sumy sa rovná 1 042 eur. Vzhľadom k oslobodeniu žalovaného od platenia súdnych poplatkov bola žalobkyňa zviazaná zaplatiť polovicu z uvedenej čiastky, t. j. sumu 521 eur. Záverom konštatoval, že žalobkyňa je povinná zaplatiť svoj podiel v rozsahu 409 eur z a znalecké dokazovanie na účet súdu prvej inštancie. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 a § 224 ods. 2 O.s.p.

Proti pozmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) na poštu dňa 21. augusta 2015 dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že súd prvej inštancie, s odôvodnením rozhodnutia ktorého sa odvolací súd po skutkovej stránke stotožnil, ako aj odvolací súd odôvodnili svoje rozhodnutia nedostatočne, svojvoľne a nepresvedčivo. Podľa jeho názoru odvolací súd sa v odôvodnení vôbec nevenoval riešeniu otázky dôležitej v zmysle ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka. Záver okresného i krajského súdu o včlenení spoločného majetku do oddeleného majetku žalovaného je podľa názoru dovolateľa porušením zásady tzv. deformácie dôkazu, a teda súdy vyvodili také skutkové zistenia, ktoré v žiadnom zmysle nevyplývajú z vykonaného dokazovania. Uviedol, že ide o prípad nesprávnej realizácie dôkazného konania vo forme porušenia zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 132 O.s.p., ktoré má za následok porušenie čl. 46 Ústavy (je tak zjavné, že dovolateľ namietal aj inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. - poznámka dovolacieho súdu). V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.)

namietal nesprávny výklad a aplikáciu ustanovenia § 136 a § 150 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho považoval napadnutého rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne. Konštatoval, že v dôsledku formalistického postupu pri interpretácii a aplikácii dotknutej právnej normy (§ 150 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktorým súdy nadhodnotili objem BMS o investície, o uskutočnenie ktorých sa žalobkyňa vôbec nepričinila, preto konanie pred všeobecnými súdmi označil za nespravodlivé. Podľa názoru dovolateľa sa odvolací súd výkladom ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka natoľko odchyľil od jeho znenia, že sa zásadne poprel jeho účel a význam. Žiadal rozsudok krajského súdu, ktorým bol zmenený rozsudok okresného súdu a vo výroku o trovách konania zrušiť, rovnako ako aj rozsudok okresného súdu a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP a § 450 CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (21. augusta 2015), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v platnom znení (ďalej aj „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. Dovolanie žalovaného smerujúce proti zmeňujúcemu rozsudku, vyvolalo v danom prípade účink, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP) - dovolateľom napadnuté rozhodnutie bolo preto možné (a tiež potrebné) podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

9. V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. (účinného v čase podania dovolania) mohlo byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi; obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 ods. 1 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

10. Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou uvedenou v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

11. O vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. išlo tiež vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania nevykonaného v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 266/2010). Zo spisu vyplýva, že v konaní na odvolacom súde došlo k vade uvedenej povahy.

12. Ak tento zákon neustanovoval inak, pre konanie na odvolacom súde platili primerane ustanovenia pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Na základe čoho ohľadom dokazovania platili najmä

ustanovenia § 122 a nasl. O.s.p. (vykonávanie dôkazov), § 125 a nasl. O.s.p. (dôkazné prostriedky), § 132 a nasl. O.s.p. (hodnotenie dôkazov).

13. Odvolací súd bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 (§ 213 ods. 1 O.s.p.).

14. Ak mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakoval sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

15. Z predmetných zákonných ustanovení vyplývalo, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na ním založených následných právnych záveroch, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriaceho podklad pre rozhodnutie v danej veci.

16. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvej inštancie bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

17. Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 24. júna 2015 (č. l. 447 a nasl. spisu), na ktorom bolo aj meritórne rozhodnuté, totiž vyplýva, že krajský súd na tomto pojednávaní žiadne dokazovanie ani nevykonával. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k odlišnému právnemu záveru a zmene rozsudku súdu prvej inštancie, dospel bez vykonania riadneho dokazovania vrátane opakovania dôkazov. Odvolací súd nezopakoval ani dôkazy vykonané súdom prvej inštancie a nevykonával ani výsluch svedkov. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplývala odvolaciemu súdu z § 215 O.s.p., nebolo zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasl. O.s.p. Taktiež nebolo zopakovaním dokazovania oboznámenie listinami uvádzanými v zápisnici o pojednávaní z o dňa 24. júna 2015, nakoľko z tejto zápisnice nevyplýva, že by odvolací súd dôkaz listinou vykonal tak, ako to uvádzal § 129 ods. 1 O.s.p., čím by po vykonanom dokazovaní vytvoril účastníkom konania (stranám sporu) procesnú možnosť vyjadriť sa k jednotlivým vykonaným dôkazom v zmysle § 123 O.s.p. Doplnenie alebo zopakovanie dokazovania nie je ani pokus o ukončenie veci zmierom, odpovedanie na otázky predsedu a členov senátu a prehlásenia účastníkov konania, či oboznámenie s výpoveďami svedkov. Obsah zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 24. júna 2015 svedčí o tom, že výsledky dokazovania zistené odvolacím súdom nezodpovedajú zákonom predpísanému spôsobu vykonania daného dôkazného prostriedku (viď § 126 až § 129 O.s.p.), resp. vôbec dokazovania v zmysle § 122 a nasl. vo väzbe na § 213 ods. 3 O.s.p.

18. Podľa názoru dovolacieho súdu, ak sa chcel odvolací súd odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie sám v potrebnom rozsahu opakovať (§ 213 ods. 3 O.s.p.) a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade s o zásadou priamosti a ústnosti občianskeho súdneho konania (t. č. civilného sporového konania). Keďže odvolací súd tak nepostupoval, nemohol tak získať rovnocenný zákonný podklad pre iné hodnotenie skutkového stavu, než ku ktorému dospel súd prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd postupoval v priamom rozpore so znením § 213 ods. 3 O.s.p.; nakoľko sa odchýlil od jeho znenia, že zásadne poprel jeho účel a význam, v dôsledku čoho je jeho konanie postihnuté vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 83/2011).

19. V danom prípade odvolací súd postupoval procesne nesprávne a jeho postup vykazoval znaky tzv.

inej procesnej vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Hodnotenie dôkazov bez toho, aby bol dôkaz vykonaný zákonným spôsobom, je porušením aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd).

20. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v danom prípade dovolateľ dovolaním opodstatnene napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý bol vydaný v konaní postihnutom vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), ako aj tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Najvyšší súd preto dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) dovolací súd v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, neskúmal opodstatnenosť ďalších dovolacích námietok vznesených dovolateľom vo vzťahu k právnemu posúdeniu zrušovaného rozhodnutia (viď napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015). Napokon pokiaľ odvolací súd si nezadovážil rovnocenný zákonný procesný poklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu ani neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.